

blev bemyndiget til direkte at indbrage den hos Iderne. Det var altsaa en fra anden Statsgjæld afvigende Maade hvorpaa Forrentningen og Afbetalingen udrededes, men jeg skjønner dog ikke, at der dert kan være noget Argument for at Obligationerne skulde have ophørt at være Statsgjæld for hele Monarchiet. Jeg skal gjøre opmærksom paa, at ved det sidst stiftede engelske Laan kan — ved en vis Eventualitet, som dog med Guds Hjælp aldrig vil indtræde — ogsaa Landskatten for Kongeriget gaae over til at bestyres af Banken for Regning af Creditorerne for dette Laan; hvis dette skulde indtræde, saa vilde man dog deraf ikke udlede den Slutning, at Gjælden var ophørt at være fælles og var gaaet over som særlig paa Kongeriget. At virkelig denne Gjæld af 1838 ved dens Stiftelse blev betragtet og ikke kan betragtes paa anden Maade end at være en Forpligtelse, der hvilede paa Staten, at det var Finantserne, der udredede den, det forekommer mig ogsaa fremgaaer af den anden Hoveddeel af Overenskomsten med Banken i 1838. Fra Aaret 1813 til 1818 havde Rigsbanken og fra 1818 til 1838 Nationalbanken en Indtægt af 820,000 Rd. fra Finantserne, hvilken Indtægt blev paa samme Maade som nu directe havet hos Iderne i Landet. Ved et Arrangement med Banken i 1838 skete den Forandring, at de 820,000 Rd. gik ned til 328,000 Rd.; Forskjellen derimellem var altsaa den Deel af den til Banken anviste Statsindtægt, som kom tilbage til Finantserne. Jeg affeer her fra, hvorvidt dette kunde betragtes at være en formindret Indtægt for Finantserne derved, at der blev overleveret Banken 2 Millioner af Statens Activer, og at altsaa naar man vil tage Hensyn til denne Renteindtægt, maatte man drage den fra for at udfinde, hvor stor en Forøgelse

der fandt Sted for Statens Finantser derved, at Summen af 820,000 Rd. blev nedfat til 328,000 Rd. Men det er dog, forekommer det mig, klart, at Forskjellen, om man nu vil sætte den enten til 5 eller 400,000 Rd., var en virkelig Indtægt for Statens Finantser, og, forsaavidt denne Indtægt ikke var blevet tilveiebragt paa den Maade, som var skeet ved Arrangementet, havde det jo været nødvendigt, at et lige Beløb maatte bringes tilveie for Staten; dette Beløb vilde ikke have været at tilskyde af Kongeriget alene, men saavel Slesvig og Holsteen som Kongeriget havde maattet udrede dette. Det var altsaa en virkelig Forøgelse i Statens Indtægt, der fandt Sted ved dette Arrangement. Forsaavidt det nu maa antages, at Gjælden ved sin Stiftelse var en fælles Gjæld, vil jo dernæst det Spørgsmaal opstaae, hvorvidt der senere er skeet nogen Forandring i dette Forhold; dette skulde da nærmest være skeet i den Overgangsperiode, som har fundet Sted med Hensyn til Statens Finantsvæsen og som endte med Indskrænkningen af Grundloven og Udstedelsen af Fællesforsatningen. Jeg mener imidlertid ikke, at der i denne Periode er foregaaet Noget, som kan bringe til at antage, at den oprindelige fælles Gjæld skulde være bleven en særlig. Det forekommer mig navnlig ikke, at man fra Finantslovenes Posteringer kan hente noget Argument i saa Henseende, da Posteringerne ere gaaede over i Finantsloven, aldeles som de foresandtes i Regnskaberne før 1848 og jeg skjønner derfor ikke andet, end at disse Posteringer, som ere gaaede over fra de ældre Regnskaber i Finantsloven, maae have den samme Betydning nu, som de havde før 1848 og at det altsaa ikke ved disse Posteringer kan være antydnet, at Gjælden var bleven en særlig Gjæld.